

Yurt Petrolleri Anonim Ortaklığı kanun lâiyhası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/792)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2724, 6 - 696

1. III. 1954

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

İşletmeler Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 27. I. 1954 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Yurt Petrolleri Anonim Ortaklığı Kanunu ve esbabı mucibe lâiyhalarının ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂİYHASI

Büyük Millet Meclisinde müzakere edilmekte bulunan Petrol kanunu tasarısında, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün petrol arama faaliyetlerinin tahdidi ve buna mukabil enstitünün halen yapmakta olduğu petrol ameliyatının, Hükümetçe kurulacak bir hükmi şahsa devri derpiş edilmiş bulunmaktadır. Ancak mezkûr tasarı kanunlaştığı takdirde, bu hükmi şahsın, Petrol Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 90 gün içinde kurulmuş olması icabedecektir. Petrol Kanununun bu hükümleri muvacehesinde derhal kurulması lâzımgelen bu hükmi şahıs, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü tarafından keşfedilmiş olan petrol yataklarının işletilmesini, halen arama sondajları yapılmakta bulunan yerlerdeki aramaları ve Batman Rafinerisini tesis edip işletmeyi deruhte eyliyecek ve ayrıca diğer hükmi şahıslarla aynı haklara sahip ve mükellefiyetlere tâbi olarak memleketin diğer bölgelerinde de petrol ameliyatı yapabilecektir.

Bu hükmi şahsın bir anonim ortaklık hüviyetinde olması Petrol Kanununun maksat ve gayesine ve işin icaplarına uygun ve Hükümete bu ortaklığı kurmaya bir kanunla salâhiyet verilmesi mevzuatımız muvacehesinde zaruri bulunmuştur. Bu ortaklığa devri düşünülen petrol yataklarının M. T. A. Enstitüsünce keşfedilmiş, Batman Rafinerisinin de Devlet tarafından verilen ödeneklerle yine bu enstitü eliyle kurulmaya başlanmış olması ve işin ehemmiyeti dolayısıyla bu anonim ortaklığın sermayesinin % 51 nin Hazineye aidiyeti derpiş edilmiştir. Ortaklığa sermaye olarak devredilecek kıymetlerin zaten nominal sermayenin % 51 i civarında olacağı tahmin edildiğinden faaliyetinin devamı için lüzumlu olacak ilâve sermayenin tamamının Hazineye yükletilmeden tedarikini imkân dahiline almak maksadiyle nominal sermayenin % 49 nun hususi sektöre bırakılması derpiş edilmiştir.

Bu suretle umumi izahı yapılmış olan ilişik «Yurt Petrolleri Anonim Ortaklığı» kanunu tasarısının ihtiva ettiği maddelerin mucip sebepleri kısaca aşağıya dercolumuştur:

Maddë 1 : Yukarda da temas edildiği veçhile mevzuatımız muvacehesinde şimdiye kadar Devlet tarafından bulunmuş petrolleri işletmek ve başlamış olan aramalara devam eylemek üzere Hükümetçe bir ortaklık kurulması, bu hususta Hükümete yetki verilmesine bağlıdır. İşin hususiyeti karşısında bu yetki kullanılırken tâbi olacağı kanunlar arasındaki münasebetin de tasrihi faydalı görülmüştür. Tasarının birinci maddesi bu maksatla konulmuştur.

Madde 2 : Bu ortaklığın daha doğarken diğer ortaklıkların hukukan sahip oldukları veya olabilecekleri bütün imkânlarla mücehhez bulunması lâzımdır. Bu itibarla kurulacak ortaklık icabına göre petrolün aranmasından satışına ve tevziine kadar bütün safhalarıyla iştilal edebilmek imkân ve kabiliyetine malik bulunmalıdır. Ortaklığın bu durumunun, halen petrol ve mahsullerinin yalnız alım, satım ve tevziini yapan Petrol Ofisin faaliyetlerine devama mâni teşkil etmiyeciği bedihidir.

Ayrıca bir petrol ortaklığının, petrol ameliyelerinin riskli safhalarını üzerine alıp kazançlı safhalarının tamamından veya bir kısmından menedilmesi işin icaplarıyla telif olunamaz.

Maddenin 2 nci fıkrası, ortaklığın faaliyet mevzuları dâhilinde çalışan diğer ortaklıklarla birlikte yeni işlere girebilmesi maksadiyle konulmuştur.

Madde 3 : Keşfedilmiş bulunan Raman, Garzan ve havalisinde petrol yataklarına şimdiye kadar 30 milyon lira civarında bir masraf yapılmış, rafineri tesisleri için 1954 Bütçesine konulanla birlikte 55 milyon liralık ödenek alınmıştır. Bu 55 milyon lira Batman Rafinerisine yatırılacaktır. Rafinerinin tamamlanması ve fonksiyonu icabı yeni aramalar için ortaklığın bir miktar daha para harcaması mümkün olabilecektir. Bu hususlar göz önünde tutularak ortaklık sermayesi «150» milyon lira olarak tesbit edilmiştir.

Ancak, işlerin ilerdeki inkişafı karşısında gerektiği takdirde, şirketler umumi ahkâmına uygunluğu itibariyle, sermayenin Heyeti Umumiye kararıyla artırılması hakkında bu maddeye bir fıkra ilâve edilmiştir. Maliye Vekâletinin bütçe ile gereken ödeneği ve dolayısıyla mezuniyeti istihlal etmedikçe ortaklık Umumi Heyetinin sermaye tezyidine karar veremeyeceği izahından vâresidir.

Madde 4 : Ortaklık sermayesinin % 51 inin Hazineye ve % 49 unun hususi sektöre ait bulunması sebepleri yukarda umumi kısımda arz olmuştur. Ancak hususi teşebbüs erbabının bu kuruluşla matluş şekilde alâkalanmaması ihtimaline karşı (B) grupu hisse senetlerinin de Hazinece taahhüdedilmesi imkânı sağlanmıştır.

Madde 5 : Bu madde ile (A) grupu hisse senetlerinin de lüzumu halinde İktisadi Devlet Teşekküllerine intikaline imkân verilmiştir.

Madde 6 : Bu maddede, hususi sektörü ortaklığa iştirake teşvik için (B) grupu hisse senetlerine ilk devresinde muayyen bir temettü garantisi verilmesi derpiş olunmuştur.

Hazine, ortaklığın kuruluşu tarihinden itibaren beş yıl müddetle, ortaklığın kârı kâfi gelmediği takdirde, (B) grupu hisse senetleri sahiplerine, hisse senetlerinin ödenmiş miktarının % 6 sına kadar kâr tevziini mümkün kılmak üzere ortaklığa avans verecek ve fakat bu avanslar ortaklığın mütaakip yıllar kârı müsait bulunduğu takdirde Hazineye iade olunacaktır.

7 nci madde ortaklığa devredilecek kıymetleri tadat etmekte; 8 nci madde devirden mütevellit taahhüt hak ve vecibelerin ifa ve tatbikatının ortaklıkça yapılması iktiza ettiğini belirtmekte; 9 ncu madde devir heyetini tesbit ile devir müddetini tâyin eylemektedir. 10 ncu madde, Petrol Kanunu hükümlerine tevfikân gelirden ayrılabilir tüklenme payının tahsis cihetini tasrih etmektedir.

11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeler, kârın tevzi şekline, umumi heyetin tereküp tarzına, Umm Müdürün tâyin şekline, İdare Meclisinin sureti teşkiline ve murakıpların ne suretle seçileceğine mütedair bulunmaktadır.

17 nci madde ortaklığın mümasil şirketlerdeki seyyaliyete sahip kılınmasını temin maksadiyle konulmuştur.

18 ve 19 ncu maddeler, kanunun neşri tarihinde yürürlüğe gireceğini ve Vekiller Heyeti tarafından yürütüleceğini tesbit etmiştir.

T. B. M. M.

Muvakkat Encümen

Esas No. 1/97

Karar No. 6

4 . III . 1954

Yüksek Reisliğe

(Yurt Petrolleri Anonim Ortaklığı kanun tasarısı) komisyonumuza havale edilmiş olmakla, Hükümet temsilcileri hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu ve aşağıki şekilde sonuçlandırıldı.

Komisyonumuzca daha evvel müzakere ve kabul edilmiş bulunan Petrol Kanunu tasarısının bâzı hükümleri böyle bir kurumun kurulmasını esasen derpiş ettiğinden, kanunun tümü ittifakla kabul edilerek maddelerin müzakeresine geçildi.

1, 2, 3, 4 ve 5 nci maddeler esasa taallük etmiyen değişikliklerle veya aynen kabul edildi.

Hususi eşhasa tahsis edilmiş bulunan B grubu hisse senetlerinin ödenmiş kısımlarına, 5 sene müddetle ve Maliye Vekâletince % 6 kâr garantisi vermeyi istihdaf eden 6 nci madde, daha vazıh bir şekle konuldu.

7 nci madde bir kelime değişikliği ile, 8 nci madde aynen kabul edildi.

9 ncu madde hükümlerinin istihdaf ettiği maksatlar muvakkat mahiyette olduğundan madde metinden çıkarıldı.

10 ncu madde 9 numarayı aldı ve bu maddenin ilk hükmünü takibeden kısım metinden çıkarıldı.

11 ve 12 nci maddeler 10 ve 11 nci maddeler şeklinde aynen kabul edildi.

12 numarayı alan 13 ncü maddedeki «İşletmeler Vekâleti» ibaresi «İşletmeler Vekili» ibaresiyle değiştirildi.

13 numarayı alan 14 ncü maddede B grubu hisse esenetleri sahiplerine idare meclisinde iki üyelik verilmesi teklif olunmaktadır. Bu mikta-

rı hususi sermayenin ortaklıktaki hissesiyle mütenasip bulmıyan Komisyonumuz üçe çıkarmış ve Maliye Vekâletine ait iki üyeliği bire indirmiştir.

14, 15, 16 numaraları alan 15, 16 ve 17 nci maddeler esasa müessir olmıyan değişikliklerle kabul edildi.

Tasarının 9 ncu maddesi hükümleriyle istihdaf edilen maksatları teminen, tasarıya bir muvakkat madde eklendi.

18 ve 19 ncu maddeler 17 ve 18 nci maddeler olarak aynen kabul edildi.

Tasarının öncelik ve ivedilikle müzakeresi hususunda Umumi Heyete teklifte bulunulmasına karar verildi.

Gerekli muamelelerin icrası için Yüksek Reisliğe arz olunur.

Muvakkat Encümen

Reisi

Bursa

H. Şaman

Kâtip

Giresun

H. Bozbağ

Aydın

N. Geveci

Gaziantep

Söz hakkım mahfuz

E. Cenani

Kocaeli

L. Tokoğlu

Malatya

Söz hakkım mahfuz

H. Fırat

Mazbata muharriri

Kocaeli

E. Alican

Ankara

M. Ete

İmzada bulunamadı

Diyarbakır

M. R. Bucak

Erzurum

S. Erduman

Tokad

H. Ökeren

Sivas

N. Ertürk

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Yurt Petrolleri Anonim Ortaklığı kanun lâyihası

MADDE 1. — « Yurt Petrolleri Anonim Ortaklığı » adı ile bu kanunla hususi hukuk hükümlerine tâbi olmak üzere bir anonim ortaklığı kurmak için Vekiller Heyetine yetki verilmiştir.

Ortaklığın müessis hissedarları tarafından bu kanun hükümleriyle Ticaret Kanununun işbu kanuna aykırı olmıyan hükümleri ve Petrol Kanunu hükümleri dâhilinde tanzim edilecek esas mukavelenamesi usulü dairesinde tasdik, tescil ve ilân ettirilir.

MADDE 2. — Petrol Anonim Ortaklığının iştigal mevzuu :

a) Petrol Kanunu hükümleri dâhilinde Türkiye'de petrol ameliyelerini ve icabında petrol ve petrol mahsullerinin alım, satım ve tevziini yapmak ve faaliyet mevzuuna dâhil işler için her türlü ticari muamelelere girişmek;

b) Faaliyetle ilgili olmak üzere ticaret şirketleri kurabilmek, Türkiye'de ve yabancı memleketlerde kurulmuş bu nevi şirketlere iştirak edebilmektir.

MADDE 3. — Ortaklığın esas sermayesi beheri (1 000) lira kıymetinde (150 000) aded hisseye ayrılmış olarak (150 000 000) Türk lirasıdır.

Yukarıki fıkrada yazılı sermaye umumi heyet kararıyla artırılabilir.

MADDE 4. — Hisseler (A) ve (B) gruplarına ayrılmış olup bunlardan;

(A) Grupu esas sermayenin % 51 ini;

(B) Grupu esas sermayenin % 49 unu teşkil eder.

(A) Grupu hisseleri munhasıran Hazineye tahsis edilmiştir.

(B) Grupu hisseleri hakiki ve hükmi şahıslara tahsis olunabilir.

Şu kadar ki, Ortaklığın kuruluşunda Hazine (B) grubu hisselerinden bir kısmını taahhüt edebilir.

MADDE 5. — (A) grubu hisse senetlerinin tamamı nama, (B) grubu hisse senetlerinin tamamı hâmiline yazılıdır.

(A) grubu hisse senetlerinin Devlet Ekonomi Kurumlarıyla diğer Devlet kurumları ve

MUVAKKAT ENCÜMENİN DEĞİŞTİRİŞİ

Yurt Petrolleri Anonim Ortaklığı kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Ortaklığın iştigal mevzuu :

a) Petrol Kanunu hükümleri dâhilinde Türkiye'de petrol ameliyelerini ve icabında petrol ve petrol mahsullerinin alım, satım ve tevziini yapmak ve faaliyet mevzuuna dâhil işler için her türlü ticari muamelelere girişmek,

b) Faaliyetiyle ilgili olmak üzere ticaret şirketleri kurabilmek, Türkiye'de ve yabancı memleketlerde kurulmuş bu nevi şirketlere iştirak edebilmektir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — (A) grubu hisse senetlerinin tamamı nama, (B) grubu hisse senetlerinin tamamı hâmiline muharrerdir.

(A) grubu hisse senetlerinin devlet ekonomi kurumlarıyla diğer devlet kurumları ve mü-

Hü.

müesseselerine satış, devir ve temlikî caizdir.

(B) grubu hisse senetlerinin isteklisi çıktığı takdirde Hazine taahhüt ettiği veya taahhüdünü ifa ettiği kısımları satabilir.

MADDE 6. — Ortaklığın elde ettiği sâfi kâr (B) grubu hisse senetleri sahiplerine ödenmiş sermayelerinin senede % 6 sı nispetinde kâr dağıtılmasına müsait olmadığı takdirde Maliye Vekâleti bu kâr noksanını ortaklığın kuruluş tarihinden itibaren beş yıl müddetle ikmale yetkilidir.

Bu kâr noksanları Hazinece ortaklığa avans olarak ödenir. Ortaklık bu avansları kanuni ihtiyatlar ve ödenmiş sermayenin % 6 sı çıktıktan sonra sâfi kâr bakıyesi ile Hazineye iade eder.

MADDE 7. — Ortaklığın kuruluşunda Hazine tarafından taahhüt edilen hisseler karşılık olarak :

1. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün fiilen bulunduğu petrolü arazi ile bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sondajlar yapmak suretiyle petrol aramakta bulunduğu sahalarda :

a) Vücuda getirdiği her türlü tesisat ve sahip bulunduğu gayrimenkuller ve buralardaki mevcudat ve enstitüye ait sair haklar;

b) Enstitüce yapılmış bilcümle arama masraflarıyla inkişaf ve istihsal sondajları açma masrafları, [petrol bulunmadığı takdirde Adana (Hocalı) sahasında yapılan arama masrafları hariçtir.]

2. Batman'da kurulmakta olan rafineri için Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü bütçelerine konmuş bulunan ödeneklerden yapılan sarfiyatla iktisabedilmiş olan bilcümle haklar ve menkul ve gayrimenkul mallarla tesisat ve bakıye tahsisat.

3. Kurulmakta olan batman rafinerisi için İşletmeler Vekâleti Bütçesine 1954 yılı içinde vaz'edilecek ödenek;

Ortaklığa devredilir.

MADDE 8. — Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün petrol aramaları, inkişaf ve istihsal sondajları dolayısıyla girişmiş olduğu taahhütlerle rafineri tesisi ile ilgili olarak aktedilmiş mukavelelerden mütevellit hak ve vecibelerin ifa ve tatbikını ortaklık deruhde eder.

Muvakkat E.

esseselerine satış, devir ve temlikî caizdir.

(B) grubu hisse senetlerinin isteklisi çıktığı takdirde Hazine taahhüettiği veya tahhüdünü ifa ettiği kısımları satabilir.

MADDE 6. — Ortaklığın elde ettiği sâfi kâr (B) grubu hisse senetleri sahiplerine ödenmiş sermayelerinin senede % 6 sı nispetinde kâr dağıtılmasına müsait olmadığı takdirde Maliye Vekâleti kâr noksanını ortaklığın kuruluş tarihinden itibaren beş yıl müddetle ikmal eder.

Bu kâr noksanları Hazinece Ortaklığa avans olarak ödenir. Ortaklık bu avansları kanuni ihtiyatlar ve ödenmiş sermayenin % 6 sı çıktıktan sonra sâfi kâr bakıyesi ile Hazineye iade eder.

MADDE 7. — Ortaklığın kuruluşunda Hazine tarafından taahhüdedilen hisseler karşılık olarak :

1. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün fiilen bulunduğu petrolü arazi ile bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sondajlar yapmak suretiyle petrol aramakta bulunduğu sahalarda :

a) Vücuda getirdiği her türlü tesisat ve sahip bulunduğu gayrimenkuller ve buralardaki mevcudat ve enstitüye ait sair haklar,

b) Enstitüce yapılmış bilcümle arama masraflarıyla inkişaf ve istihsal sondajları açma masrafları. [Petrol bulunmadığı takdirde Adana (Hocalı) sahasında yapılan arama masrafları hariçtir.]

2. Batman'da kurulmakta olan Rafineri için Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü bütçelerine konmuş bulunan ödeneklerden yapılan sarfiyatla iktisabedilmiş olan bilcümle haklar ve menkul ve gayrimenkul mallarla tesisat ve bakıye tahsisat.

3. Kurulmakta olan Batman Rafinerisi için İşletmeler Vekâleti Bütçesine 1954 yılı için konulan ödenek,

Ortaklığa devreçilir.

MADDE 8. — Hükümetin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir..

Hü.

MADDE 9. — Bu kanunun (7 nci maddesinde yazılı kıymet, hak ve masrafların tesbit, takdir ve devir muameleleri, Maliye, İşletmeler vekâletleri, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ve Ortaklık tarafından seçilecek birer üyeden müteşekkil komisyon marifetiyle ortaklığın teşekkülünden itibaren en geç 90 gün içinde yapılır.

Komisyon lüzumu kadar personel kullanabilir. Komisyonun ücret ve masraflarıyla kullanacağı personelin ücret ve masrafları ortaklıkça kendi usullerine göre takdir ve tediye olunur.

MADDE 10. — Petrol Kanunu hükümlerine tevfikân ayrılacak tükenme payı ortaklığın faaliyet mevzularına tahsis edilir. Bunun ortaklık faaliyet mevzularına tahsisinde umumi heyetçe bir fayda görülemezse tahsis ciheti yine umumi heyet kararıyla tâyin edilir.

Şu kadar ki, tükenme payının bir evvelki yıla ait kısmı ortaklığın faaliyet mevzularına tahsis edilmek üzere muhafaza edilir.

MADDE 11. — Ortaklığın yıllık sâfi kârı şu suretle dağıtılır :

a) % 10 u ödenmiş sermaye tutarına varıncaya kadar âdi;

b) % 5 i ödenmiş sermayenin % 25 ine varıncaya kadar fevkalâde ihtiyat akçesi olarak ayrılır.

c) % 5 i esas mukavelenamede gösterilecek şart ve esaslar dâhilinde idare meclisi başkanı ve üyeleriyle genel müdür ve muavinlerine ve memur, hizmetli ve işçilerine aylık ücretleri nispetinde ikramiye olarak dağıtılır.

d) Bakıye, beher hisseye, hisse nominal kıymetinin % 10 unu tecavüz etmemek üzere temettü olarak tevzi edildikten sonra geri kalan miktardan gelecek yıl için (B) grubu hisselerinin ödenmiş kısmının % 6 temettüüne karşılık tefrik edilerek kâkiyenin yeni petrol ameliyelerine tahsisi veya hissedarlara tevzii umumi heyet tarafından kararlaştırılmıştır.

MADDE 12. — Umumi heyet hisse sahiplerinden kurulur. İster tamamen ister kısmen ödenmiş olsun her 50 hisseye sahip olanın veya bu miktar hisseyi temsil edenin umumi heyette bir reyî vardır. 50 hisseden fazlaya sahip olan-

Muvakkat E.

MADDE 9. — Petrol Kanunu hükümlerine tevfikân ayrılacak tükenme payı Ortaklığın faaliyet mevzularına tahsis edilir.

MADDE 10. — Hükümetin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Hükümetin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Hü.

Muvakkat E.

ların veya 50 hisseden fazlayı temsil edenlerin hiçbir tahdide tâbi olmaksızın beher 50 hisse için bir oy hakları vardır.

MADDE 13. — Ortaklığın Umum Müdürü İşletmeler Vekâletinin teklifi üzerine Vekiller Heyetince tâyin olunur.

MADDE 14. — İdare meclisi yedi kişiden terekübeder. İdare meclisinin iki âzası âdi umumî heyet toplantısında (B) grubu hisse sahipleri tarafından seçilir. Diğer dört âzadan birisi İşletmeler, birisi İktisat ve Ticaret ve ikisi Maliye vekâletlerinin teklifi üzerine Vekiller Heyetince tâyin olunur. Umum Müdür idare meclisinin tâbiî âzasıdır. İdare meclisi âzaları üç yıllık bir devre için intihap ve tâyin olunurlar. Tekrar intihap ve tâyinleri caizdir.

MADDE 15. — Anonim ortaklıkta iki murakıp bulunur. Umumi heyet toplantısında biri (A) grubu diğeri (B) grubu hisse senetleri sahipleri tarafından iki yıllık bir devre için intihabedilir.

Murakıpların hak ve vazifeleri aynıdır. Murakıplar Ticaret Kanununa göre kendilerine tevdi edilen işleri yaptıktan başka umumi heyetin tâyin edeceği şekilde ve muayyen fasılalarla raporlar verirler.

MADDE 16. — Anonim Ortaklığın Umum Müdürü ile İcra Vekilleri Heyeti kararıyle tâyin edilecek idare meclisi âzalarının ve murakıpların yüksek tahsil görmüş ve görevlerini muvaffakiyetle başarmak için gerekli meslekî, hukukî, malî, iktisadî ve teknik bilgi ve tecrübe sahibi olmaları şarttır.

MADDE 17. — Anonim ortaklık ve bunun kuracağı ortaklıklar 1050, 2490, 3460 ve 3611 sayılı kanunlarla ek ve tadillerine ve Divanı Muhasebatın murakabesine tâbi olmadığı gibi memur ve müstahdemleri de 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla ek ve tadilleri hükümlerine tâbi değildir.

MADDE 12. — Ortaklığın umum müdürü İşletmeler Vekilinin teklifi üzerine Vekiller Heyetince tâyin olunur.

MADDE 13. — İdare meclisi yedi kişiden terekübeder. İdare meclisinin üç âzası âdi umumî heyet toplantısında (B) grubu hisse sahipleri tarafından seçilir. Diğer üç âzası İşletmeler, Ekonomi ve Ticaret ve Maliye vekillerinin teklifi üzerine Vekiller Heyetince tâyin olunur. Umum müdür idare meclisinin tabii âzasıdır. İdare Meclisi âzaları üç yıllık bir devre için intihap ve tâyin olunurlar. Tekrar intihap ve tâyinleri caizdir.

MADDE 14. — Ortaklıkta iki murakıp bulunur. Murakıplar umumi Heyet toplantısında biri (A) grubu diğeri (B) grubu hisse senetleri sahipleri tarafından iki yıllık bir devre için intihap edilir. Murakıpların hak ve vazifeleri aynıdır. Murakıplar Ticaret Kanununa göre ifasıyle mükellef buldukları işleri yaptıktan başka umumi heyetin tâyin edeceği şekilde ve muayyen fasılalarla raporlar verirler.

MADDE 15. — Ortaklığın umum müdürü ile İcra Vekilleri Heyeti kararıyle tâyin edilecek idare meclisi âzalarının ve murakibin yüksek tahsil görmüş ve görevlerini muvaffakiyetle başarmak için gerekli meslekî, hukukî, malî, iktisadî ve teknik bilgi ve tecrübe sahibi olmaları şarttır.

MADDE 16. — Ortaklık ve bunun kuracağı ortaklıklar 1050, 2490, 3460 ve 3611 sayılı kanunlarla ek ve tadillerine ve Divanı Muhasebatın murakabesine tâbi olmadığı gibi memur ve müstahdemleri de 3656, 3659 ve 6245 sayılı kanunlarla ek ve tadilleri hükümlerine tâbi değildir.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun (7) nci maddesinde yazılı kıymet, hak ve masrafların tesbit, takdir ve devir muameleleri, Maliye, İşletmeler vekâletleri, Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü ve Ortaklık tarafından seçilecek birer

Hü.

Muvakkat E.

MADDE 18. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 19. — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
<i>A. Menderes</i>	
Devlet Vekili	Adalet Vekili
<i>C. Yardımcı</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Millî Savunma Vekili	İçişleri Vekili
<i>K. Yılmaz</i>	<i>E. Menderes</i>
Dışişleri Vekili	Maliye Vekili
<i>F. Köprülü</i>	<i>H. Polatkan</i>
Millî Eğitim Vekili	Bayındırlık Vekili
<i>R. S. Burçak</i>	<i>K. Zeytinoglu</i>
Eko. ve Ticaret Vekili	Sa. ve So. Y. Vekili
<i>F. Çelikbaş</i>	<i>Dr. E. H. Üstündağ</i>
G. ve İkel Vekili	Tarım Vekili
<i>E. Kalafat</i>	<i>N. Ökmen</i>
Ulaştırma Vekili	Çalışma Vekili
<i>Y. Üresin</i>	<i>H. Erkmen</i>
İşletmeler Vekili	
<i>S. Yırcalı</i>	

üyeden müteşekkil komisyon marifetiyle Ortaklığın teşekkülünden itibaren en geç 90 gün içinde yapılır.

Komisyon lüzumu kadar personel kullanılabilir. Komisyonun ücret ve masraflarıyla kullandığı personelin ücret ve masrafları Ortaklıkça takdir ve tediye olunur.

MADDE 17. — Hükümetin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Bu kanunu İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

